

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• FOR RELIGION OG KULTUR •

79. ÅRGANG

18. FEBRUAR 1967

A V I N N H O L D E T :

- HYRDEBREV OM LITURGIEN (Side 52)
- PODGORNY HOS PAVE PAUL (Side 51)
- PRIVATLIV TIL SALGS (Side 56)

NESTE NUMMER UTKOMMER 4. MARS 1

Pave Paul har omgjort beslutningen som nektet katolikker å være til stede ved kristne enhetsmøter i protestantiske kirker i Rom, forteller «Catholic Herald». Et brev til bispedømmets avdelinger fra Vatikanets Statssekretariat opplyser at en «høyere autoritet» har avskaffet forbudet.

Det er ikke gitt noen offisiell melding om saken. Man mener det var kardinal Ottaviani, lederen for Kongregasjonen for trosspørsmål som nylig forbød katolsk deltagelse i fellesmøter i Rom i 1967, en beslutning som vakte oppsikt mange steder, også i Norge.

Kilder antyder at forbudet ble gitt uten pavens vitende. Man peker på at han hadde influensa på den tiden det hele skjedde, og at han hadde frasagt seg alle møter og avtaler noen dager.

Det nord-vietnamesiske Røde Kors har levert en detaljert liste til det hjelpeprogram som den katolske organisasjon Caritas vil sette i gang så raskt som mulig. Generalsekretæren for den tyske avdelingen av Caritas, mgr. Hüßler fikk listen under sitt besøk i Hanoi, den omfatter bl. a. ønske om et helt sykehus med 250 senger og spesielt kirurgisk utstyr.

Mgr. Hüßler opplyser selv at den katolske hjelpen vil bli dirigert over Sovjet og Kina eller pr. skip til Haiphong. Han har appellert til de tyske katolikker om å hjelpe og har erklært at hans reise til Hanoi ble foretatt i full overensstemmelse med paven. Reisen skulle være et uttrykk for kristen solidaritet med lidende mennesker og hadde ikke noe med politikk å gjøre.

Under biskop Grans besøk i USA nylig hadde Bostonavisen The Pilot et stort intervju med ham, først

og fremst om reisingen av ungdomsstedet Mariaholm.

Paven har advart om at det er «alvorlige vanskeligheter» å overvinne på veien til kristen enhet. Disse vanskeligheter har sin opprinnelse i et forvirret begrep om hvori selve enheten består, heter det.

Paven sa: «Det er ikke klart for alle hva de skal forstå ved den sanne enhet. Det er noen som tror at den innbyrdes kjærlighet, som ganske visst er absolutt nødvendig, er tilstrekkelig til å forene kristne som ikke holdes sammen av sannheten i en og samme tro.»

Paven oppfordret til bønn om «at denne store enhetens sak må gjøre gledelige fremskritt i overensstemmelse med *kjærligheten til sannheten*, som Paulus sier».

Han oppfordret dessuten til bønn om at katolikkene først og fremst må vise ydmykhet, klokskap og kjærlighet i denne store sak.

Klokken 17 om ettermiddagen på Askeonsdag deltok paven i bostprosjekjonen fra basilikaen Santa Sabina. Første søndag i fasten feiret han messen i sognekirken Sant Ippolito.

Ved månedsskiftet var biskop Gran tilstede ved det første plenums møtet i Sekretariatet for de ikke-troende i Rom. I følge KNA planlegger man å opprette lokale sentre i nær tilknytning til de lokale biskopkonferanser.

Stoffmengden i dette nr. av «St. Olav» tvinger redaksjonen å la en del brev fra leserne stå over til nr. 5.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER	Stille messe	Høy-messe
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> , Akersveien 5. Biskopen og prestegården 42 52 87. Sogneprestkontoret 41 41 61	7.00 9.00 9.45 og	11.00 — 19.00
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83	8.35 18.00	11.00 —
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	8.15 9.00 11.30	10.00 —
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	8.30	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355	9.00	10.30
<i>Lunden kloster</i> , Øvre Lunden, tlf. 21 25 87		10.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 209	8.00	11.00
BERGEN: <i>St. Paul kirke</i> , Christies gt. 16, tlf. 15 410	9.00 19.00	11.00 —
<i>Vår Frue kirke</i> , Helleveien, tlf. 56 245	9.30 19.00	— —
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongens gt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168	8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvgt. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haralds gt. 21, tlf. 23 195	8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresia kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 21 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ausgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet</i> , Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikael's kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 51 038	—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverres gt. 26, tlf. 50 793	7.45	10.45
SARPSBORG: <i>St. Olavs kapell</i> (1. og 3. søndag) O. Haraldssonsgt. 49, tlf. 53765	17.30	—
STABEKK, <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30 19.00	10.45 —
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke</i> , Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.30
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949	8.00	10.45
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården tlf. 21 214	8.45 19.00	11.00 —
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila tlf. 21 670	6.15	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 72 779	8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke</i> og <i>St. Eysteins sykehjem</i> , Jernbanegt. 29	8.30	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 7558	8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604	8.15	10.30
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Mellomveien 15, tlf. 2101	6.20	—
BODØ: <i>St. Eystein kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 1447 (1. VII—31. VIII (St. Elisabeth Institutt, tlf. 1392)	19.00 8.00	10.30 10.30
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Faste medarbeidere: Hallvard Rieber-Mohn O.P., Helge Erik Solberg, Gunnar Magnus og Jan Cato Møllestad.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 42 37 43.
Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 25 pr. år, kr. 12.50 pr. ½ år. Utlandet kr. 30.

Annonser: 10 dager før utg.dagen (se nederst på omslagsiden) 24 nummer årlig. - Postgiro 153 21.

REDAKSJONELL KOMMENTAR:

DET STORE HVIS

Fotoene satte en hel verden i undring over et historisk møte: Pave Paul mottok Sovjetunionens president Podgorny — en marxistisk partibyråkrat med mange (ikke alle!) av verdenskommunismens tråder i sin hånd. Herr Podgorny ble over en time hos paven, en tør vel tro at Vietnam og religionsfriheten bak jernteppet sto på programmet. Romerske kronikører med sans for de små detaljer beretter at russeren, som kjederøker sigaretter, også brøt tradisjonene på dette punkt, ved å dampe løs i pavens nærvær. Vatikanet forebygget forargelsen ved å fortelle at presidenten konsentrerte seg best via tobakken, og at paven selv hadde budt ham røkesaker. Viktigere enn denne *small-talk* fra pressemenn i beit for realopplysninger, er vel det uomtvistelige og viktige faktum, at Russland og Kirken nå *taler* sammen — egentlig for første gang. Hva kan der komme ut av det? Her begynner spekulasjonene.

Tsarens Russland gjorde det heller ikke lett for katolikene — religionsfrihet er ingen russisk tradisjon. Det «hellige» Russland var stramt gresk-ortodokst, Lenins og Stalins Russland ble pågående ateistisk. De katolske minoriteter i den europeiske del av Russland ble uglesett av tsaren og nådeløst forfulgt av revolusjonens kommissærer. I dag er de mindretallene sterkt redusert, og enda mer fortrykte enn Russlands ortodokse kirke. Samtidig har kommunismen, med sin kirkepolitikk, trengt vestover, til en loddrett linje på Europakartet som går atskillig vestligere enn over København. I 40- og 50-årene måtte den katolske kirke kjempe for livet i satelitt-statene — martyrene og de fengslede var knapt til å telle. Dette er stilnet noe av — trolig fordi russerne og deres mer eller mindre these-tro disipler har oppdaget, at Kirken både i enkelte av disse land (særlig Polen) og på verdensplanet er en langt viktigere og livskraftigere faktor enn de hadde regnet med. Med Johannes XXIII trådte den katolske kirke igjen resolutt inn i en verden i full utvikling, ikke minst som fredsfaktor med hvileløse initiativer og nøkternt samarbeid med FN. Det har også den kommunistiske verden mer-

ket seg. Men sterkere enn denne moralske autoritet — i øst som i vest regjerer nå engang utpregede *makt* mennesker — er trolig en ny faktor, som kanskje forklarer Podgornys besøk i Vatikanet: Russland europeiseres. Både kulturelt, økonomisk og politisk nærmer det seg Vesten, under presset av harde nødvendigheter. Pave Johannes minnet oss om, i sin rundskrivelse «Mater et magistra», at om politiske *teorier* ligger fastlåst, så forandrer menneskene og vilkårene seg. Og med mennesker skal en alltid samtale — når vilkårene tillater det. Det gjør de visst nå. Kirken mener hva den mente om kommunismen som livsforklaring og system: Den fordømmer som vranglære enhver totalitær og ateistisk menneske- og samfunnsforklaring. Men den vil gjerne samtale med kommunister, som med andre mennesker. Igjen: Kan det komme noe ut av det?

Pave Paul er ingen naiv samtale-partner. Hvis Sovjetunionen nå ønsker ikke bare ytre og indre fred, men forståelse med alle viktige instanser som arbeider for det, er der virkelig noe å samtale om. Foreløpig er det hele et stort, ukjent «hvis». Dertil kommer den dessverre begrunnede skepsis overfor forholdet mellom avtaler og virkelighet. Men *hvis* formodningene stemmer, og Sovjetunionen lar seg fast representere i Vatikanet, samt sikrer også katolikker religionsfrihet i den nye grunnlov som nå utarbeides i Moskva, og da ikke bare i navnet, men i gavnet, så har kanskje den ene timen i sigarettroken vært et virkelig historisk vendepunkt. Foreløpig er det bare en hypotese som hviler på hypoteser. Men kanskje — —!

HRM.

RADIO-TV OG ANSVAR

«Hermed være Radio og TV ikke frikendt for venstreorienterte tendenser, men det gjelder ikke de større, væsentlige utenrigspolitiske utsendelser, spesielt ikke i TV. Det gjelder snarere en rekke utsendelser, der skabes af medarbejdere, som ikke ved tilstrækkeligt om deres emne, men som alligevel får lov til at servere stoffet på en meget personlig måde. Og så er vi tilbage ved ansvaret. Før det fordeles og utøves af Radioens egne instanser, vil det vedblive at være røre.»

(Fra en leder i «Kristeligt Dagblad», København 9. febr.)

HYRDEBREV FOR FA

FRA NORDENS BISKOPER OM LITURGIEN

Kirkens liturgi skal i år være emnet for vårt felles Hyrdebrev. Faste-tiden som vi nettopp er gått inn i, er så preget av liturgien, at den uvil-kårlig leder våre tanker hen på dette emne. Ved å oppfordre oss til å gjøre bot, ved å minne oss om dåpen som førte oss fra mørket inn i Kristi lys, har fastetiden den hensikt å bringe oss i mer intim kontakt med Påske-mysteriet, dvs. med Vår Herre Jesu Kristi lidelser, død, oppstandelse og himmelfart. Den bringer oss med andre ord nærmere det mysterium som er selve kjernen i liturgien.

1. Vi skal først i korthet kaste et blikk på hva som er oppnådd i de to år som er gått siden den første begynnelse ble gjort med den liturgiske fornyelse slik Vatikankonsilet ønsket det. Vi merker oss da med glede og tilfredshet at våre prester, ordensfolk og øvrige troende for det meste har arbeidet sammen med oss med iver og forståelse, og i tillit til de ansvarlige myndigheter i virkeliggjørelsen av de liturgiske forandringer. Latinen har, i det minste for en del, veket plassen for morsmålet — de troende tar mer og mer del i den hellige messe og kommunion. Ordets gudstjeneste har litt etter litt gjeninntatt den viktige plass den fortjener nest etter messens offertjeneste. Et inngående arbeid er gjort for å skape nye musikalske uttrykksformer — en sunn mangfoldighet avløser langsomt en noe vel stiv ensartethet. Alt dette kan vi også takke de liturgiske kommisjoners medvirken for.

2. Vi er imidlertid også på det rene med at ikke alle like helhjertet er enige i denne begivenhetenes gang. Noen synes at tempoet for den liturgiske tilpasning ikke er hurtig nok. I sitt ønske og i sin iver for en tidsmessig utformning er de fristet til å gå lenger enn det strengt tillatte, og til å innføre forandringer på eget ansvar. Andre derimot henger ved de gamle, tradisjonelle former og kan ikke se annet enn at uniformiteten ved latinen er et uerstattelig gode. De har vanskelig for å godta de ofte mangelfulle oversettelser av de liturgiske tekster. De glemmer lett den hellige Augustins ord om at det er

langt bedre for oss å «bli bebreidet av sprogspesialister enn ikke å bli forstått av almuen».

Det er ikke vår hensikt i dette Hyrdebrev å diskutere alle de innvendinger som kan reises mot de liturgiske forandringer. Men vi vil gjerne anmode begge parter om å overveie, at når det gjelder liturgiske forandringer, så er ikke hovedsaken den å forkaste alt som er tradisjonelt, bare fordi det er gammelt og en del av vårt arvegods — eller å godta alt som er nytt, bare fordi det er moderne. Vi burde nøye undersøke både det tradisjonelle og det moderne og beholde alt det som er sant og godt. Vi vil således gå videre etter den kurs vi har begynt og som Konsilet har utpekt for oss, i kjærlig forståelse for alle dem som vi lever i samfunn med i Guds husstand.

3. Når vi ser fremover mot den oppgave som ligger foran oss, støter vi på et alvorlig spørsmål. Er vi tilstrekkelig oppmerksomme på den egentlige mening med den liturgiske fornyelse? Det mål som Vatikankonsilet hadde for øye er ikke nådd når altrene i våre kirker er blitt snudd om heller ikke når alle tar aktivt del

i den liturgiske feiring ved å svare, knele og stå i fellesskap, eller når forkynnelsen av Guds ord er blitt en integrerende del av søndagsmessens. Det er en virkelig fare for at vi etter en overgangsperiode til nye former, igjen skal slå oss til ro med disse, slik at vi bare bytter det ene reglement for et annet og at det i det lange løp vil vise seg at den nye liturgi ikke er blitt den levende liturgi vi hadde lengtet etter.

En liturgisk fornyelse kan bare nå sitt mål i den grad vi får en stadig større innsikt i dens dypere mening. Derfor er det vårt ønske at fremforalt våre prester må la seg gjennomtrengte av liturgiens ånd og kraft, slik at de blir istand til å undervise andre (cfr. Inst. I, Const. 14).

Det er ikke nok at vi lydlig innfører de foreskrevne forandringer og leilighetsvis forklarer dem i en preken eller i et foredrag. Om og om igjen må vi ved å forkynne ordet, ved katekismeundervisning, ved samtaler i diskusjonsgrupper osv. søke etter å gi videre til andre det vi selv ved studier og erfaring har tilegnet oss av den virkelige mening med den liturgiske fornyelse.

Vi vil bedre kunne gripe denne me-

ning når vi innses at enhver liturgisk feiring består i å samle alle dem som Gud har sammenkalt, for gjennom ordet og sakramentene, å omforme dem til Guds Kirke, til det forløste og forløsende Guds folk. Slik er vi ikke bare en sum av enkeltindivider, men et hellig Guds folk. Vi danner en enhet fordi vi er blitt gjenløst av den samme Kristus, en enhet fordi vi venter oppfyllelsen av vårt håp i den samme Kristus, en enhet fordi vi under vår jordiske vandring følges av de hellige tegn som den samme Kristus har oppreist i vår midte.

Disse liturgiske tegn og symboler er ikke bare ment å peke bakover for å minne oss om den forløsende kraft i Vår Herres lidelser, oppstandelse og himmelfart. De peker heller ikke bare fremover til den fulle virkeliggjørelse av frelsesverket hen til den dag da menneskeslektens historie er fullbyrdet og alt skal bli fornyet i Kristus — Alpha og Omega, begynnelsen og enden (cfr. Eccl. M.H.T. nr. 45). Ved disse tegn inngår Kristus fellesskap med oss og bringer oss i samfunn med sin Far og Ånden. Gjennom disse tegn gjør han oss til et kongelig prestedømme og omdanner oss til redskaper for sin frelsende kjærlighet overfor hverandre, overfor våre medmennesker og overfor verden. Enhver liturgisk feiring — og fremforalt Messeofret — selv når dette frembæres på et enkelt bord hjemme hos en håndfull katolikker som lever spredt i en avkrok av vårt bispedømme — gir vekst til Kirken og bygger opp enheten av Guds folk. Vi er mer enn noensinne oss selv, mer enn noensinne kristne, mer enn noensinne Guds folk, når vi samles rundt alteret hvor vi er nærer oss av den samme føde og den samme drikk, hvor vi forberedes til å gi til andre det vi selv har mottatt, forberedes til å være vitner for verden om Guds kjærlighet.

Hvis vi betrakter liturgien på denne måte, vil det bli innlysende for oss hvorfor den er blitt kalt «Kirkens mest opphøyede handling» (Inst. 1.), og hvorfor også den liturgiske tilpasning er et så vanskelig foretagende. Denne oppgave kan bare langsamt og ved tålmodighet nå frem til gode resultater hvis alle er villige til samarbeid.

(Forts. side 60)

RELIGIONSUNDERVISNINGEN:

AKUTT PROBLEM

På et foredragsmøte i Akersvn. 5 den 3. februar la pastor Littlewood fra Bergen frem et «diskusjonsgrunnlag» for religionsundervisningen av katolske barn i folkeskolealderen. Den oppnevnte kommisjon for disse spørsmål der borte har arbeidet energisk og bygger bl. a. på sosiologiske undersøkelser i Bergens-området. Samtidig prøver den å holde kontakt med utlandet for å dra nytte av det arbeide som gjøres der når det gjelder disse problemene. Pastor Littlewoods eget tips var at man kunne ha ferdig forslag med antagelig fire hovedpunkter i løpet av 1968.

Foreldre og lærere som «St. Olav» har snakket med etterlyser imidlertid nå

energisk lignende resultater fra den kommisjon for religionsundervisning av ungdom i den høyere skole som skal arbeide i Oslo. Det har av mange årsaker trukket i langdrag med denne saken som av alle ansvarlige instanser oppfattes som presserende. Man er enig om at det i vårt miljø er uhyre viktig så raskt som mulig å sikre dagens ungdom det beste man kan gi på dette området.

Bildet over disse linjer passer visst godt her. Kanskje fant pastor Littlewood den riktige betegnelsen da han kalte religionsundervisningen av barn og unge for «bispedømmets Akilleshel».

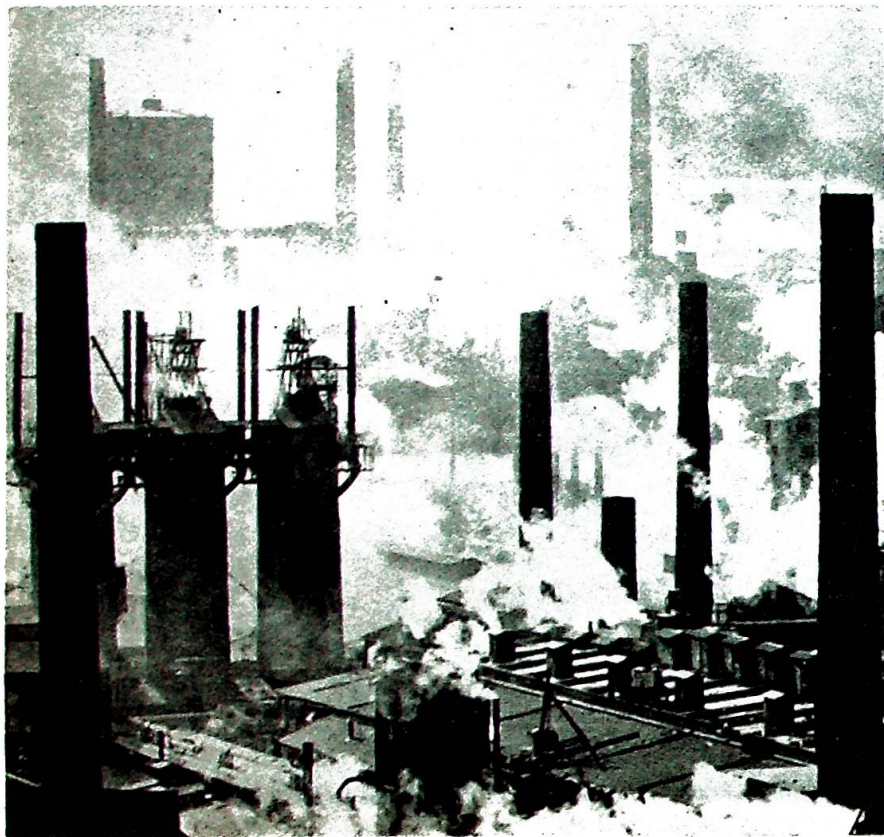
A. R.

«KATOLIAD» I OSLO

I mars måned arrangeres skirenn for katolsk ungdom i Oslo-området, en søndag etter at man har vært til morgenmesse. I påsken arrangeres retrett. (Se oppslag i kirkene.)

DR. TOR AUKRUSTS
FORSØK PÅ EN
ARBEIDETS ETIKK:

Inn i den nye v

Residerende kapellan og dr. theol. Tor Aukrust har utgitt et to binds verk om «Mennesket i samfunnet». Det har vakt berettiget interesse, som et verdifullt bidrag til en kristen avklaring av menneskets situasjon i det moderne samfunnsniv. «St. Olav» har bedt pater Bernard Delplaque, selv sosiologisk utdannet, om å vurdere verket.

prinsippet må det være riktig å søke løsningsmuligheten nettopp på det organisatoriske plan. Men når dette er sagt må det også presiseres at organisatoriske tiltak ikke er tilstrekkelig for å oppheve arbeidets fremmedgjøring. Fremmedgjøringen beror nemlig i siste instans på menneskets personlige opplevelse av arbeidet». Det mest interessante i Aukrusts syn er at han betrakter arbeidets problem under dets dobbelte aspekt, «det samfunnsmessige og det personlige», uten å ofre det ene for det andre.

Det pleier gjerne å være en nokså stor avstand mellom arbeidslivets dystre virkelighet og de dype tanker som teologene skriver om det i sine bøker. Derfor blir man gledelig overrasket ved å møte det syn på arbeidet som fremlegges i *Tor Aukrusts* bok («Mennesket i Samfunnet», I-II, Land og Kirke, Oslo). Her finner man nemlig både en dyp refleksjon over arbeidets betydning for mennesket, og en nokså allsidig oversikt over de mangfoldige problemer som arbeidslivet stiller i et moderne industrisamfunn.

Aukrusts analyse av arbeidet dekker vel seksti sider i annet bind. Han begynner med å skissere de to ytterpunkter som kan holdes frem, når det gjelder tolkningen av hva arbeidet egentlig er. På den ene side, Antikkens syn hvor «arbeidet, altså kroppsarbeidet, betraktes nærmest som et nødvendig onde, som de minst verdifulle mennesker i samfunnet må påta seg». På den andre siden en kristen oppfatning: «arbeidet er menneskeverdig i seg selv; arbeidet er en skapelsesordning». Denne potensielle gud-

dommeliggjørelse av arbeidet «har nådd sitt høydepunkt i marxistisk ideologi» hvor «arbeidet er blitt alfa og omega».

Derefter engasjerer Aukrust seg i en studie av den kommunistiske arbeidsetikk: Ifølge Marx «skaper mennesket seg selv; det produserer sitt eget vesen gjennom sitt arbejde». Dette angår også samfunnet: «Liksom arbeidet former samfunnet, virker samfunnet formende på arbeidet». Arbeidets «fremmedgjøring» skyldes altså at «samfunnsforholdene kan korrumpere eller deformere arbeidets «rette ordning». Her følger en logisk konklusjon for arbeidets gjenreisning: «bare samfunnet og arbeidsprosessen får en ny struktur, vil arbeidets problem bli løst også på det rent personlige plan».

Efter noen sider hvor han studerer arbeidets status i Sovjet-Marxismen, kommer dermed Aukrust til hovedpunktet i sine refleksjoner: «Marx ville oppheve arbeidets fremmedgjøring ved å innføre en ny arbeidsorganisasjon, som gir mer plass for de rent menneskelige kvaliteter. I

LØNN OG MENNESKEVERD

Når det gjelder «arbeidet og de samfunnsmessige ordninger» begynner vi med «kompenseringsmuligheter utenfor arbeidet». Det er sant at «levestandard, hobbyvirksomhet, kulturelle interesser og supplering av utdanning kan i hvert fall i noen grad kompensere vantrivselen eller tomheten i selve arbeidet. Denne kompenseringmulighet utenfor arbeidet bør derfor i høy grad understøttes ved tiltak av samfunnsmessig art. Men samtidig må det være klart at man ved materiell og kulturell velferdspolitik — selv om den skulle være aldri så vellykket — ikke i og for seg gjør selve arbeidet mer menneskeverdig. Kompensasjonsmulighetene utenfor arbeidet er således bare «nødløsninger» og ikke selve løsningen på arbeidets problem i eksistensiell og etisk mening».

Hva arbeidets lønn angår, fremhever Aukrust «noen veiledende kriterier for den «rette lønn» og drøfter, kanskje noe summarisk spørsmålene om lønnsnyanseringen og lønssystemet. Blant annet beskjeftiger han seg med

kelighet

måten arbeiderne lønnes på: «At arbeiderne lønnes etter andre prinsipper enn de øvrige yrkesgrupper, representerer et etisk problem som ikke kan forbigås i taushet. Overfor de forskjellige typer av time- eller akkordlønn kan det anføres vesentlige innvendinger av etisk art». Dette fører ham til å vurdere «den menneskelige faktor» i arbeidslivet: «Lønnen er ikke det viktigste motiv for menneskets arbeid. Helt avgjørende er at arbeideren får følelsen av å bety noe og bli tatt hensyn til, at han får stadfestet sitt menneskeverd og ikke bare føler seg behandlet som et lite hjul i et uoversiktlig produksjonsapparat. Forskningen og erfaringen synes således utilsiktet å ha fremtvinget en mer bevisst humanistisk og etisk bevisst «bedriftsfilosofi». Her stilles det imidlertid et alvorlig spørsmål: Bedriftenes personalforvaltning må forsøke «å skape tilfredshet og arbeidsglede hos det enkelte menneske innen bedriften, men skal fremstøttet på det psykologiske område tjene produksjonen, eller skal det gis en rent menneskelig målsetting?» Dette kan føre til «en psykologisk manipulering som representerer en langt farligere trussel mot menneskets frihet og integritet enn den ytre tvang Karl Marx hadde i tankene, når han talte om industriarbeidets fremmedgjøring».

Denne drøftelse av de samfunnsmessige ordninger slutter med problemet om industrielt demokrati. Det lar seg ikke resymere, fordi spørsmålet, som kjent, er nokså vanskelig. Men det er et eksempel på Aukrusts evne til å beherske emnet, at han faktisk klarer å representere dets viktigste aspekter på noen få sider.

ARBEIDET – ET «KALL»?

Det annet moment ved en fyldestgjørende arbeidsetikk gjelder menneskets personlige forhold til arbeidet eller arbeidet som livssynsproblem. «Arbeidsgleden blir gjerne betraktet som et hovedkjennemerke på det rette og menneskeverdige arbeide. Hva er imidlertid arbeidsglede? La oss si at arbeidsgleden representerer en balansenstand eller et harmoniforhold mellom to faktorer i menneskets liv: dets ambisjoner og begavelse på den ene side og dets yrkesposisjon og arbeids-

(Forts. side 61)

En
kløns
funder-
inger

Ryker vil ha det til at det nå nærmer seg det tidspunkt da jeg kan under-skrive konkordatet mellom bladet «St. Olav» og Telefonverket. Hovedpunktet i avtalen blir at redaksjonen igjen får telefon. Når jeg på den måten liksom tar skrittet inn i den moderne verden, er det vel kanskje ikke så merkelig at det blir trykkfeil. For eksempel i en annonse i forrige nummer: Reiser til Rom, varme spennende, opplevelsesrike fellesturer til den deiligste av alle byer ble i annonsen ganske enkelt til romreiser. Det var akkurat som om dette med telefon hadde gått oss til hodet og sendt oss spinnende og plystrende ut i verdensrommet.

Hva sier De? At det har vært oppgitt et bestemt telefonnummer for redaksjonen hele det siste år, på trykk over lederartikkelen?

Nå det. Det er til vårt avdelingskontor på Saturn.

Ellers står det i det hele tatt mye rart på trykk. Dagbladet Darwin har med rette gledet seg over følgende spørsmål og svar i et av våre ukeblad:

Hvem sa: «Trøst Gud og hold kruttet tørst»?

Svar: «Cromwell».

Det fikk meg ellers til å tenke på salmen «Sørg O kjære fader du, jeg vil ikke sørge». Er jeg den eneste som synes det høres merkelig ut?

Vi har hatt kulde og sne i overflod. I fjor sa jeg: En slik vinter til og jeg reiser ut for godt. Men altså, jeg manglet reise penger og sånnt til å gjennomføre det. Isteden prøver jeg å krangle meg varm.

Hadde vært et sted ved månedsskiftet var frossen og ulykkelig i sinnet, kalosj-

ene satt fast i bakken på trikkeholderplassen. Jeg tumlet inn til noen gode venner i et lite kloster for å finne varme og kaffe, neglene hadde hevet seg halvannen millimeter fra huden på hendene, skinnen var hvitt. Jeg så krigersk på den vennlige søsteren som satt og passet sentralbordet og sa min hjertens mening:

—Hvorfor kan ikke jeg be Dem om å gni hendene mine varme igjen? Jeg fryser, det er den enkleste form for kristenplikt.

Hun nikket. Så medlidende på hendene mine.

Men hun gned dem ikke.

Og jeg tenkte iltert ved meg selv at vi lager om varme Rom-reiser til kalde romturer både her og der. Jamen gjør vi så.

Så gled neglene på plass igjen med små rykk, og jeg smilte til henne, unnskyldende og uten krav.

Men etterpå listet jeg meg ut i sneen og hylte opp i verdensrommet.

*

Intet er nytt under — sneen. Det ble den samme vinteren som i fjor, tross mine trusler om å forlate den miserable by. Nederlenderne var best på skøyter igjen. Alt som før. Rundt prestegården sliter en mann med snemakingen igjen. En ny mann, men også han er polsk og hyggelig og på jakt etter lesestoff i pausene.

Ikke alt er forandret.

«Vær forsiktig — jeg gjorde Hans Helighet til Helt av Sovjetunionen — og se hva han gjorde med meg.»

(Ryan Catholic Herald)

Fransiskanerne

Pater Castricum opplyser at St. Hallvard kirke på Enerhaugen har fått nytt telefonnummer: 67 23 83.

BLIKK på TIDEN

LANG VEI Å GÅ

■ Norsk Rikskringkasting har nylig lansert en ny fjernsyns-serie — «Om tvil og tro» — der mennesker med et ikke-kristent livssyn skal få gi uttrykk for dette. Idéen er god. TV skal gjenspeile det samfunnet vi faktisk bor i, og konfrontere mennesker og verdier. Den kunne endog vært enda bedre: I en tid da selv Romerkirken omsider har oppdaget behovet for en virkelig *samtale* med ikke-kristne mennesker (og har opprettet et virksomt internasjonalt sekretariat for dét), kunne vel også NRK ha våget noe tilsvarende. Dialog (*ikke* «debatt»!) om troens mulighet ville vært godt programstoff, og en sunn invitasjon til toleranse for både deltagere og seere. Som det ble, kom serien skjevt utfor hoppet. Den ellers taktfulle og sindige programlederen Haagen Ringnes hadde besvær med å få det første intervju-objektet Margrethe Bonnevie over fra svært oversiktlige fordommer mot *andres* tro, til hva hun *selv* hadde på hjertet. Kanskje er det, eller var det så vanskelig å komme løs fra kirke og kristendom. Men det ble mer «negativ binding» enn positiv livsanskuelse. Det kan jo imidlertid rette seg opp, i seriens videre forløp.

Hva vi *ikke* kan eller bør godta, er de larmende reaksjoner på visse kristelige hold, der angstbiteri og arroganse — to ukristelige egenskaper — inngår de selsomste forbindelser. Når Haagen Ringnes i et intervju («Friheten» 27. januar) kan berette om anonyme utskjellinger pr. brev og telefon, har vi unektelig å gjøre med vulgær-«kristeligheten» på sitt verste, og må skamme oss.

Bergens-avisen «Dagen» (26. januar) beklager også at det første programmet, tross forutgående forsikringer, ble så vidt preget av hva den intervjuede temmelig bornert nedvurderer i kristne menneskers livsholdning. Men så leser vi:

«Statistisk sett representerer jo de ikke-kristne gruppene ca. 8 promille av landets befolkning, og da måtte det vel etter kringkastingsoppfatning være både rett og rimelig at de fikk disponere like lang sendetid som kristendommens bekjennere. At kringkastingen kastet dette ikke-kristne loddet i vektskålen på en hellig søndag, betraktet vi nærmest som et kuriøst utslag av pinlig rettferdighetssans.»

Dette er en malplisert ironi. «Dagen» forhaster seg jo ellers ikke med å innrullere hele det norske folk, minus de «8 promille», blant «kristendommens bekjennere», vel vitende om at en slik oppblåst «folkekirkelighet» er en fiksjon, og sprekker med et smell. Vårt protestglade kristenfolk har ennå en lang vei å gå, før det er fremme i dagens virkelighet. Først må det lære å tåle utfordringen. Dernest å *ta den opp*. Og endelig å *sette pris på den*, som en stimulans til egen fordypelse i troen og overbevisningene. Kampen om tvil og tro er, og har alltid i sin kjerne vært en *åndskamp*. Det er ingen løsning stadig å skrike så høyt og forarget, at NRK-direktøren Hans Jacob Ustvedt blir skremt. Det er nemlig hverken han eller kirken på noen som helst måte tjent med.

PRIVATLIV TIL SALGS

■ Dr. theol. Tor Aukrust har, som mange av oss, fulgt med stigende undring den usmakelige striden mellom Kennedy-familien og journalisten William Manchester om boken «En presidents død», en sak som drastisk avslører i hvilken uhyggelig grad den moderne sensasjons-industri, med million-utbytte,

tramper over lik i «informasjonens» navn. Aukrust vet hva han mener, og gir det et videre sikte («Aftenposten» 30. januar):

«Det er sandelig en merkelig verden vi lever i. For litt over tre år siden var Jacqueline Kennedy omgitt av en sympati uten like i hennes store sorg. Nu må hun forsvare seg mot verdenspressen som mot sultne grabber.

Det er verdt å merke seg hvilke argumenter redaktøren av Stern påberoper seg. Han vil offentliggjøre den «ucensurerte» tekst, sier han, av hensyn til pressefriheten. Fru Kennedys forsøk på å verne intime detaljer i forbindelse med mordet på sin mann fremstilles altså som «censur» og inngrep i pressefriheten. Vi kjenner denne argumentasjon fra før og fra andre områder. Så snart f. eks. en pornografisk roman blir angrepet, skrives det øyeblikkelig om censur og trusel mot åndsfriheten. Nu viser det seg altså at endog det å markedsføre et menneskes reaksjon på en personlig tragedie kan fremstilles som kamp for åndsfrihetens hellige sak. Avslører ikke dette hvor forvrøvlet og hul debatten om åndsfriheten er i ferd med å bli i vår del av verden?»

Aukrust fester seg ved at den tyske bildebladredaktøren med glede imøteser en rettssak — slikt «selger»! Her slår jo også parallellen med porno-stoffet til, selv om råskapen i menneskebehandling i det første tilfellet nok tar prisen: «Rettssaker angående Jacqueline Kennedys dypeste følelser de rystende novemberdager 1963 betraktes altså som kjærkomne PR-reaksjoner for magasinet Stern!» Aukrust tror ikke at «bispemøter og andre moralistiske instanser» heller ligger så dårlig an, når det gjelder å bedre opplagstallene og inntektene for de hensynsløse.

Problemet synes i øyeblikket uten løsning — kanskje vil det fremme avklaringen, dersom det ikke bare drøftes som et *moral-spørsmål*, men som et *kultur-problem* å verne om den menneskelige persons integritet, i et sivilisert og angivelig menneske-vennlig samfunn — om nødvendig med en skjerpet lovgivning mot sensasjons-haiene. Aukrust konstaterer for sin del villredet i øyeblikket:

«Vi står her overfor en foruroligende maktesløshet i vår sensasjonshungrige verden. Ved å advare mot den umoralske markedsføring innenfor åndslivet, oppnår man bare å stimulere den. Hva skal man så gjøre? Det er sagt at fru Kennedys aksjon har medført at verden m. h. t. Manchesters bok i første rekke interesserer seg for de detaljer hun vil ha for seg selv. Hennes fortvilte kamp kaster uhyggelig lys over en farlig mekanisme innenfor vårt åndsliv.»

VELFERDSSTATENS FREDLØSE

■ Så har vi abort-debatt igjen. Det er ikke overraskende — denne praksis og lovgivning ligger innebygget i vår kultursituasjon som et pinefullt og ubesvart spørsmål. Kan vi overhodet ta fosterets liv? Imens gjør vi det — innen- og utenfor loven. Det skal også godt gjøres å føre drøftelsen om så alvorlige spørsmål i det rolige leie — altfor mange konkrete tragedier presser på den akademiske problemstilling og engasjerer de sterke følelser. Mest forkludres visst meningsbrytningene av folk som, ut fra motsatte standpunkter, benekter høyrøstet at det er noe problem. Enten ved å erklære at fri abort er en «selvfølge» som vil inntreffe før eller siden (helst før!) som følge av «fremskrittet». Eller — på den motsatte fløy — å hevde ubrytelige prinsipper om retten til livet, i suveren ufølsomhet for den faktiske personlige og sosiale nød og elendighet som ennå i velferdsstaten omgir det uønskede svangerskap.

Dr. Tor Aukrust — *vantrives ved sensasjons-industrien.*

I første tilfelle hevder en trøstig, som en kvinnens menneskerettighet, retten til å «bestemme over sin egen kropp» — som om ikke hele poenget er fosterets egenverdi og rettigheter, som unnfanger menneske, allerede bestemt og utrustet til personlig liv. En teknisk fremragende TV-film nylig, over menneskets foster-tilstand, åpnet kanskje enkeltes øyne her, og forklarte hvorfor nettopp så mange leger — de som *vet* og *ser* — viser seg så betenkte og uvillige.

På den motsatte fløy proklameres det, ofte nokså teoretisk, at «samfunnet» skal ta seg av det uønskede barn. Alternativet til fosterdrapet — for det er et drap — er her sosiale institusjoner og menneskelig omsorg som knapt eksisterer i virkeligheten. Kristne mennesker kan her også godt gripe i sin egen barm: Noen av de uhyggelig mange kriminelle eller legaliserte aborter har vel sin forklaring i miljøpresset og fordømmelsen mot ugifte mødre — farlig fjernt fra den miskunn og forståelse Evangeliet lærer oss overfor det feilende og vanskelig-stillede menneske.

Justisministeren, Elisabeth Schweigaard Selmer, uttalte nylig i Fjernsynet, at den relativt stramme norske abort-lovgivning ikke står foran noen umiddelbar revisjon. Først vil en innhente erfaringer. Kanskje får vi se, at ikke bare den kristne moral (eller opprøret mot den), men frykten for en avhumanisering av vårt samfunn når det gjelder respekten for livet, omsider blir bestemmende for de lovgivende instanser. Ingen skal misunne dem deres pinefulle valg, eller uttale lettvinde dommer over deres streben etter å se klart og handle under ansvar.

SVIKT

■ Svikter vi utviklingslandene? Visst gjør vi det. Vi svikter endog *opplysningen* om utviklingslandene. Det klare, fengslende og vel-informerte foredraget Erik Nord holdt i Katolsk Forum i Oslo forleden hadde fortjent flere tilhørere. Hvor var de — på «Sound of Music»?

Frater Candidus.

KATOLSK FORUM

Tirsdag 21. februar lager lektor Arne Haaland (fra Amnesty International-bevegelsen), skuespilleren Rolf Sand og pater H. Rieber-Mohn en aften over emnet «Samvittighetsfangene og vi».

Tirsdag 28. februar taler pater Finn D. Thorn om «Troen på den oppstandne» — en katolsk vurdering av læren om Jesu oppstandelse.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 19. FEBRUAR. 2. SØNDAG I FASTEN. Ep. 1. Tess. 4, 1—7. Ev. Matth. 17, 1—9.

Mandag og *tirsdag*: Ferialdager. *Onsdag*: Apostelen Peters bispestol. *Torsdag*: Ferialdag. *Fredag*: Mathias, apostel. *Lørdag*: Ferialdag.

SØNDAG 26. FEBRUAR. 3. SØNDAG I FASTEN. Ep. Efes. 5, 1—9. Ev. Luk. 11, 14—28.

Samtlige ukedager: Ferialdager.

SØNDAG 5. MARS. 4. SØNDAG I FASTEN. Ep. Gal. 4, 22—31. Ev. Johs. 6, 1—15.

FASTEMANDAT FOR ÅRET 1967

Den guddommelige lov pålegger alle troende å gjøre bot. Kirkeloven bestemmer følgende:

I. De 40 dager som betegnes med navnet fastetiden skal også i fremtiden ha en botens karakter. Forpliktende botsdager er årets fredager og Askeonsdag.

II. Fastebudet gjelder for alle som har fylt 21 år inntil det 60. leveår. Det tillater et fullstendig måltid om dagen og et mindre om morgenen og om kvelden. Ordene «fullstendig» og «mindre» må tolkes ut fra landets normale oppfatning med hensyn til mat og drikke.

III. Abstinensbudet gjelder på alle årets fredager.

IV. På Askeonsdag og Langfredag gjelder både faste- og abstinensbudet.

V. Abstinensbudet forplikter alle som har fylt 14 år til å avstå fra kjøttmat.

For Oslo Katolske Bispedømme gjelder som følger:

VI. Alle er dispensert fra abstinensbudet — hver gang Nyttårsaften, Nyttårsdagen, 1. mai, 17. mai, Julaften eller en av de to Juledager faller på en fredag. Fritatt for abstinensbudet — unntatt Askeonsdag og Langfredag — er de som 1) pleier å innta sine måltider utenfor hjemmet, 2) gjester hos ikke katolikker, 3) medlemmer og ansatte i en husstand hvor vert og vertinne ikke er katolikk, 4) syke og rekonvalesenter, 5) gravide, 6) de som er på reise.

VII. Sogneprestene har myndighet til av viktige grunner å forandre faste- og abstinensplikten for enkelte personer til andre botsgjerninger, eventuelt til å dispensere helt. Alle skriftefedre meddeles herved samme myndighet for sine skriftebarn.

VIII. Da Kirkens bud pålegger så lite og allikevel ingen kan fritas fra den guddommelige lov, må de troende legge stor vekt på å leve i overensstemmelse med bottidens ånd ved å etterkomme kjærlighetsbudet, å ta livets mange kors og vanskeligheter i botens og forsakelsens ånd, ved ivrig å oppfylle sine religiøse plikter, å ta del i messeofret også på hverdager, å motta botens sakrament og overvære andre andaktsøvelser såsom fasteprekener, korsveien eller å be rosenkransen. De oppfordres særlig til å be for at Vatikankonsilets ånd må gjennomtrenge hele Kirken. Likeså skal alle som er i stand til det legge en almisse, avpasset deres økonomiske mulighet, i de bøsser som skal settes op i alle kirker og offentlige kapeller med påskrift: «Fastealmitter». Beløpene som således kommer inn vil i sin helhet bli benyttet til beste for våre kirkelige institusjoner.

IX. I fastetiden må de troende avholde seg fra dans og lignende forlystelser.

X. Til å oppfylle Kirkens bud om Påskeskommunionen fastsettes tidrommet fra 1. søndag i fasten til og med Treningssøndag.

Gitt i Oslo 27. januar 1967.

† John W. Gran
Biskop

LEGMANNSS- KONGRESSEN

Utsendinger fra de fleste vest-europeiske land (man beklaget at ikke Øst-Europa var representert) møttes i Amersfoort i Nederland i januar for å forberede høstens verdenskongress for legmannsapostolatet. Den romerske organisasjonen Copeial — nå en del av det nye legmannsrådet i kurien — sto som innbydere, og de tre skandinaviske land var representert av Daniel Haakonsen, Norge, Klaus Munk Plum, Danmark og meg selv fra Sverige. På møtet diskuterte man programmet for den kommende kongress som kommer sammen i Rom 11.—18. oktober, omtrent samtidig med den første samling i Vatikanet av den nye biskopsynoden, skriver Gunnel Vallquist til «St. Olav».

Temaet for legmannskongressen er «Guds folk på vandring med menneskeheden.» Det skal behandles i to store foredrag (det ene av pater Congar), i kortere innlegg og fremfor alt i to serier av arbeidsgrupper. Den første serien skal omfatte emner som berøres av pastoralkonstitusjonen Gaudium et Spes, den andre skal gå ut fra resultatene av den rundspørring som nå foregår om den etter-konsiliære fornyelse i alle verdens land.

Emnene i første serie er satt opp slik: *Former for ikke-tro hos det moderne menneske, Familien i den aktuelle samfunnsutviklingen, Samarbeide mellom menn og kvinner i samfunnslivet, Kontakten mellom generasjonene, Massemedia og massekultur, Folkeforflytninger, Forholdet mellom de rike land og u-landene samt Verdensfreden, den internasjonale solidariteten og de nasjonalistiske tendensene.*

I den andre serien blir det disse emnene: *Legmannens oppgaver i forkynnelsen av evangeliet, i de kirkelige strukturer (sogn og bispedømme) samt i Kirkens misjonsvirksomhet, De kristnes utdanning for apostolat i ulike livs- og arbeidsmiljøer, Ajourføring av det organiserte apostolat, koordinering av krestene, Den indre dialog i Kirken, Dialog og samarbeide i økumenikken.*

På møtet i Amersfoort ble det understreket at ungdom burde bli med i hver arbeidsgruppe, man burde unngå særskilte ungdomsgrupper. De skandinaviske deltagerne insisterte på at man ikke forbigår det spesielle problem med de blandede ekte-skap, spesielt burde de studeres ut fra Konsilets økumeniske

Gunnel Vallquist har, ut fra sin grundige innsikt i Vatikan-konsilets arbeid, ydet verdifulle legmannsbidrag til utformingen av en tidsmessig, nordisk katolsk livsstil.

nytenkning. Likeledes ønsket skandinaverne at man tok opp velferdsstatens problemer.

Hvert land får sende 30 delegerte til Rom, hvorav høyst 6 «eksperter» som ikke er legmenn. (Det er ønskelig at spesiell ordenssøstre kommer med.) Dessuten kan hver delegasjon foreslå noen ikke-katolske observatører.

Utgiftene under oppholdet i Rom under kongressen beregnes til ca. 300 sv. kroner pr. deltager. Under et internordisk forberedende møte senere i vår skal det tas beslutning om gruppreiser osv.

Så snart det endelige program er utsendt og fristen for anmeldingen er fastsatt vil opplysninger om dette bli gitt i den katolske presse, men allerede nå bør man overveie og planlegge deltagelsen. Kongressen er viktig: det er den første etter at legfolket gjennom Konsilet fikk nye «medborgerlige rettigheter» i Kirken.

HVA SIER LEGFOLKET ?

Alle kan være med til å forberede den viktige legmannskongress for hele den katolske verden (Rom 11.—18. oktober).

Det internasjonale spørreskjema er oversatt til norsk og er allerede sendt av legmannsrådet til grupper, foreninger og søsterkongregasjoner. Men mange flere kan sikkert bli nådd og komme med sitt bidrag.

Alle interesserte kan skrive direkte til *Legmannsrådet, Oslo katolske bispedømme, Akersveien 5, Oslo 1*, og de vil få spørreskjemaet tilsendt.

Meningen er å bli klar over hvor vi egentlig står i dag, for under og etter kongressen å kunne sette opp retningslinjer for fremtiden. Et nordisk bidrag kan være av stor betydning for legmannsarbeidet, selv om vi er få.

Blyvinduer Glassmalerier

til kirker og kapeller

~~~~~

G. A. LARSEN

ETABL. 1885

kunst- og bygningsglassmester
Speilfabrikk

NORDAHL BRUNS GATE 7, OSLO

Konsildokumentene selges stadig!

I norsk utgave foreligger nå 8:

(I kronologisk orden etter utgivelsesdatoen).

1. Gudstjenestefornyelse. 2. opplag . . . . . kr. 5,50
2. Den katolske kirke og de kristnes enhet. . . . . » 5,00
(Nytt opplag forberedes.)
3. Kirken. 2. opplag. . . . . » 7,00
4. Om Guds åpenbaring. (Nytt opplag forberedes.) . . » 4,00
5. Om de ikke-kristne religioner — Om religionsfriheten.
(Nytt opplag forberedes.) . . . . . » 5,00
6. Legfolkets apostolat. . . . . » 5,00
7. Kirken i verden av i dag. . . . . » 8,00
8. De orientalske katolske kirker. . . . . » 3,50

ST. OLAV FORLAG, Akersvn. 5, Oslo 1.

Tlf. 20 72 48

LITTERATUR:

LIVET FORPLIKTER

Livet forplikter, Aschehoug 1966.

Jeg må tilstå at det var med en viss skepsis jeg begynte å lese essaysamlingen med den storslagne tittel «Livet forplikter — Bekjennelser fra vår tid». Selve genren innbyr unektelig til de store ord; og hvor store ord er på ferde, snuser en nøktern nordmann mistenksomt etter duften av fett flesk. Det folkelige munnehell som kombinerer de to tingene, er et megetsigende tegn på et visst forbehold, en viss blyghet, som kanskje ikke hører til de dårligste trekk i norsk egenart.

Desto gledeligere var det å oppdage at den skeptiske for-
håndsholdning her er uberettiget. Det er en merkelig samling av meget levende og personlige «bekjennelser» fra en rekke betydningfulle navn i dagens åndsliv — filosofer, teologer, og kunstnere, som har fått den felles oppgave å fortelle hva som i deres øyne er de viktigste kilder til mening med livet. Noen tar oppgaven som utgangspunkt for filosofiske refleksjoner av stor interesse (Martin Buber, O. F. Bollnow og Gabriel Marcel er vel de bidragsytere man i denne sammenheng fester seg mest ved), andre forteller om hvilke begivenheter og for-
bilder som har betydd særlig meget for deres egen utvikling (Karl Jaspers, Albert Schweitzer). Et særlig charmerende innslag i samlingen er cellisten Pablo Casals. Målt mot denne imponerende parade av verdensnavn er det ikke noe dårlig kompliment at man leser de tre norske bidragene — Hallvard Rieber-Mohn, Kristian Schjelderup og Max Tau — med spesiell glede.

Dette er av de sjeldne bøker som man får lyst til å vende tilbake til — rik som den er på refleksjoner som ikke bare er studiefrukter, men glimt av virkelig livsvisdom. Ja, man fristes til å trosse munnehellet og bruke noen av de store ordene som især en anmelder bør rasjonere: Her kan finnes ny styrke for troen på at menneskelig storhet tross alt er en realitet.

Professor Johan B. Hygen kan trygt bære ansvaret for oversettelsen av de utenlandske bidragene. Stort sett har han gjort det

smidig og nyansert; og når Karl Jaspers' tekst virker noe stivere enn de andre, er det nok først og fremst en følge av originaltekstens tunglastede stil. Men «Den ontologiske *hemmelighet*» synes jeg ikke er noen veltruffen oversettelse av tittelen på Mar-
cels klassiske skrift «Le mystère ontologique». — «mysterium» betyr jo i Marcells filosofi noe helt annet enn gåte og hemmelighet. (Skriftets norske tittel er som kjent «Eksistens og erkjen-
nelse».)

Lars Roar Langslet.

Pastord' Auchamps Romreiser

- 1) Rom—Assisi, 2. juni—16. juni. 15 dage — fly. D.kr. 1275.—
- 2) Ravenna—Rom—Assisi, 28. juni—18. juli. 21 dage — tog. D.kr. 1375.—. Individuel tidligere eller senere hjemreise etter behag.
- 3) Rom—Assisi ca. 6. okt.—ca. 20. okt. 15 dage — fly. D.kr. 1275.—.

Program over turene og alle opplysninger:
Statsaut. revisor Erik Schwartz & frue, Ø. Farimagsgade 18, Kbh. Ø — tlf. ØBRO 464 x.

Sankt Annæ Rejser

- 1) Påskereise til Rom, 17. marts—28. marts. 12 dage — tog — liggevogn Kbh.—Rom. D.kr. 935.—.
- 2) Rom — Assisi — Firenze, 28. juni—15. juli. 18 dage — tog — liggevogn Kbh.—Rom. D.kr. 1275.—.
- 3) Rundreise i Østrig, 28. juni—9. juli. 12 dage — tog — liggevogn/bus. D.kr. 895.—.
- 4) Kulturperler Rom — Firenze, ca. 6. okt.—ca. 20. okt. 15 dage — fly. D.kr. 1275.—.

Program over turene og alle opplysninger:
Lærerinde Annie Rastrup, Amagerbrogade 45, Kbh. S — tlf. SU 86.

Fire nye konsildokumenter på dansk

Om biskoppernes hyrdehverv i Kirken Om ordenslivets tilpasning og fornyelse

(De *pastorali episcoporum munere in ecclesia*)
(De *acomodata renovatione vitæ religiosæ*)
75 sider, n. kr. 8,15

Den kristne opdragelse

(De *educatione christiana*)
25 sider, n. kr. 5,00

Kirkens missionsvirksomhed

(De *activitate missionali ecclesiæ*)
76 sider, n. kr. 8,15

Om samfundets meddelelsesmidler

(De *instrumentis communicationis socialis*)
26 sider, n. kr. 5,00

SANKT ANSGARS FORLAG

Forhandles i Norge av ST.OLAV BOKHANDEL, Akersveien 5, Oslo 1,
Tlf. 20 72 48.

DIALOGER 4

I denne fælleskirkelige teologiske serie er udkommet

H. ROOS, O. LINTON, A. M. AAGAARD

KIRKEBEGREBET PÅ DET ANDET VATIKANKONCIL

De to første kapitler af koncilkonstitutionen om Kirken med latinsk tekst og den eneste danske oversættelse.

En historisk og teologisk redegørelse af universitetslektor dr. phil. Heinrich Roos.

En eksegetisk vurdering af professor, dr. theol. Olof Linton.

En luthersk kommentar af ammanuensis, cand. theol. Anne Marie Aagaard.

204 sider, d.kr. 16,50

Tidligere udkommet i denne serie:

1. R. Prenter og L. Klein: Det aukaristiske offer med forord af K. E. Skydsgaard. 52 sider d.kr. 5,—.

2. H. Roos og O. Lund Pallesen: Om kirkebegrebet på det første Vatikanconcil, med forord af J. Exner. 96 sider d.kr. 10,50.

3. W. Visser 't Hooft, A. Bea og M. Boegner: Rom møder Geneve, med forord af biskop W. Westergaard-Madsen og biskop H. L. Martensen. 104 sider d.kr. 12,00.

LUMEN

Kollegievej 2, Charlottenlund,
Danmark.

For det er langt fra lett å gjøre enkle og tilgjengelige disse tegn, ord og riter, som vår tros mysterier gir uttrykk for, især fordi selve mysteriene alltid vil forbli skjult for oss.

Det vil også bli innlysende hvorfor både Konsilets Liturgikonstitusjon og vi deres biskoper legger så stor vekt på alle de troendes aktive deltagelse i den liturgiske feiring. Dette er ikke av pedagogiske eller psykologiske grunner, eller fordi de som er tilstede i Kirken må holdes beskjeftiget. Det er basert på den kjensgjerning at det ville være i strid med deres verdighet som Guds folk, om de troendes liturgiske aktivitet skulle reduseres til bare det å være tilstede og oppmerksomt følge med i det de andre foretar seg. Dette ville være en fornektelse av liturgien som gjensidig dialog.

Ut fra dette synspunkt vil man også forstå hvorfor våre private andaktsøvelser, våre personlige følelser, må vike plassen for det liturgiske ords og den liturgiske handlings verdi og styrke, selv om dette ord noen ganger når oss i en mangelfull sprogdrakt og ufullkomne seremonier. For liturgien er hinsides alle følelser, hinsides all ytre fullkommenhet — også gudstjenestens — siden den er en deltagelse i Vår Herres død og oppstandelse. Særlig i den hellige messe møtes alle vi som er «blitt døpt i Kristus Jesus» (Rom. 6. 3.) for å gi ære og heder til Faderen «per ipsum, cum ipso et in ipso».

Kjære troende, — før vi avslutter vårt Hyrdebrev vil vi henstille til dere alle om også i fremtiden å arbeide sammen med oss i denne dobbelte oppgave som den liturgiske fornyelse fortsatt stiller oss: Først og fremst ved å prøve å forstå, forklare og innføre det man kunne kalle den ytre forandring av liturgien. Men fremforalt ved sammen med oss å meditere over og forklare det som kunne betegnes som den indre drivkraft, motivene og bakgrunnen for den liturgiske fornyelse. Resultatet vil da bli en levende liturgi som på en synlig måte vil gjøre Kirken nærværende, selv der hvor bare to eller tre er samlet i Kristi navn. En liturgi som vil sette oss istand til å bringe ut til verden den tro vi bekjenner, det håp vi nærer og den kjær-

lighet som binder oss sammen i Kristus.

Da vil vi få det som Vatikankonsilet har lovet: «en liturgi som daglig bygger opp dem som er innenfor til et hellig tempel i Herren, en Guds bolig i Ånden... og på denne måte manifesterer Kirken for dem som står utenfor, som et banner løftet blant folkene, et banner som Guds spredte barn kan flokke seg og samles til ett under, inntil det bare er én hjord og én hyrde». (nr. 2.)

† William Cobben
Biskop av Helsinki

† Johannes Gunnarsson
Apostolisk Vikar for Island

† Johannes Rùth
Apostolisk Vikar for Mellom-Norge

† Johannes Wember
Apostolisk Vikar for Nord-Norge

† John Taylor
Biskop av Stockholm

† John Willem Gran
Biskop av Oslo

† Hans L. Martensen
Biskop av København

† Paul Verschuren
Assisterende biskop av Helsinki

MARIAKONGREGASJONEN, OSLO

Onsdag 1. mars: Messe i St. Olavs kirke kl. 19.

Deretter samvær i foreningslokalet med kåseri av Moder Veronika om St. Antonius-søstrenes kongregasjon og dens virke.

Alle interesserte damer er velkomne.

Oslo Katolske Bibliotek

Akersvn. 5, Oslo. - Tlf. 41 04 41.

Åpent hver dag unntatt lørdag kl. 11-13

Mandag—Onsdag—Fredag også fra kl. 17—19.

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO

Enerhauggt. 4 - Tlf. 67 23 83

Kontortid 11—13.

Alle dager unntatt lørdag.

LEGMANNSRÅDET
OSLO KATOLSKE BISPEDØMME

Kontortid hver onsdag kl. 18—20 i Akersvn. 5, 1. etg. Tlf. 41 04 41.

KATOLSK
INFORMASJON

Studiebrev.

Skriv etter prospekt.

P.boks 3664 gl.b. Oslo 1.

Menighetspleien

har midlertidig sitt kontor på St. Josephs Institutt hver onsdag fra kl. 11—12.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	}	Oslo
Bispegården		
St. Joseph's Institutt		
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Dominikus kirke		
Lunden Kloster	}	Arendal
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem		
Sta. Katarinahjemmet	}	Bergen
St. Franciskus Kirke		
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke		
Vår Frue Kirke		
Marias Minde	}	Tromsø
St. Franciskussøstrenes Moderhus		
Øyenklinikken		
St. Josephs Hosp., Drammen		
St. Torfinns Klinik, Hamar	}	Hammerfest
St. Elisabeth Inst.		
St. Mikael's Kirke		
St. Mikael's Prestegård	}	Hønefoss
St. Theresia Hosp.		
St. Franciskus Hosp.		
St. Magnus Kirke	}	Lillestrøm
St. Magnus presteg.		
St. Elisabeth Hosp.		
Vår Frue Kirke	}	Trondheim
Bispegården		
St. Olavs Kirke, Bispegården		
St. Olavs kirke	}	Tønsberg
St. Olavs Prestegård		
St. Olavs Klinikk		

Ved bestilling av olje:

Oslo 68 34 60 - Service 68 34 69

resultat på den annen.» Slik kommer karrieresamfunnet inn i bildet. Men her drøfter Aukrust emnet først og fremst ut fra et religiøst synspunkt, ved å henviser til den lutherske kalls-etikk.

«Den protestantiske kalls-etikk — den lutherske såvel som den calvinske — har gjennom århundrer gitt en sterk «ideologi» for arbeidet. Men tiden som fulgte etter industrisamfunnets gjennombrudd, har også vært epoken for kalls-etikkens sammenbrudd.» Kalls-etikken går ut på at «for det første: Menneskets arbeide er et middel for Guds opprettholdende skaperverk; arbeidslivet representerer skapergjerninger som Gud selv utfører gjennom menneskehender. For det andre: Arbeidets mening er altså å «skape». Men vel å merke: ikke å skape, utvikle, realisere seg selv i moderne, individualistisk mening. Med «skape» forstår Luther opprettholdelsen av menneskenes nødvendige eksistensvilkår i samfunnet. For det

tredje: Arbeidets mening er altså for Luther begrunnet i nestens tarv». Her kommer det pessimistiske lutherske syn på mennesket inn i bildet: «Selvhevdelsen i arbeidet ser nemlig Luther som et utslag av menneskets synd. Men fordi mennesket har denne livsholdning og selvhevdelsestrang, trenger det tuktt og oppdragelse. Barnet tuktes av foreldrene; men hvem skal den voksne tuktes av? Av de lidelser, ydmykelser og skuffelser man møter i livet. Og de fleste av disse tuktelser kommer gjennom arbeidet. Luther betrakter derfor arbeidet som en tukttende pedagog».

Spørsmålet er altså å vite om denne kalls-etikk kan «gi en dypt personlig løsning på det moderne arbeidets problem» fordi «Luthers kalls-etikk hele tiden forutsetter den patriarkalske samfunnsstruktur... med det autori-

tære forhold herre—tjener. Den patriarkalske struktur hadde nemlig ingen åpenhet oppover i samfunnet; den forutsatte tvert om en stabil yrkesfordeling ved at enhver forble i den «stand» hvor han hadde sin opprinnelse. Menneskets sterke bundethet til standen blir for Luther det sterkeste vitnesbyrd om Guds forsyn og ledelse. Ut fra slike forutsetninger må opplevelsen av arbeidets «krise» eller «fremmedgjøring» være uttrykk for vantro».

KALL ELLER KARRIERE?

Aukrust rettferdiggjør først det moderne syn på arbeidet som karriere: «Karrieremotivet kan ha en rent overflatisk karakter: ambisjoner om samfunnmessig anseelse, ære og makt. Men det har også muligheter for å bli bestemt av en langt dypere målset-

(Forts. neste side)

STAVANGER

TEKNISK BUREAU A/S

Tlf. 27 000 - Stavanger

STAVANGER

GULLKANT kaffe fra FRED. HANSEN	MOES AKTIETRYKKERI Stavanger
JOHAN FOSSE Musikkforretning STAVANGER	FREDRIKSTAD Tlf. 1662 - 2062

FREDRIKSTAD

KJENTE FREDRIKSTAD- FIRMAER	Norske Fina ^{A/S} Bensin - Petroleum - Fyringsoljer - Smøreoljer FREDRIKSTAD TLF. 5 820 TØNSBERG > 12 371	C. HANSENS Trykkeri og Bokbinderi Tlf. 13 056 FREDRIKSTAD
KÅRE KRISTIANSEN Fiskeforretning Telefon 13 190	Byens spesialforretning Olsson TAPÉT OG GULVBELEGG Agentgt. 2 - Tlf. 17 080	<i>Andr. Sanne & Co</i> Kontormaskiner - Kontorutstyr Storgt. 4 - Fredrikstad Tlf. 12 945
	EDVARDSEN & NORHEIM A/S Autorisert Installatør Radio og Elektrisk utstyr Tlf. 11 220 - Fredrikstad	ØSTFOLDMEIERIET Avd. Fredrikstad
O. Henriksens Sønner Aut. Rørleggere og Rørhandel Etabl. 1904 FREDRIKSTAD Sentralbord 15 840		

ting: menneskets iboende trang til å realisere seg selv, forløse sine evner og muligheter». Aukrust betrakter altså «konkurransen mann mot mann» som «en samfunnsmessig nødvendighet» og prøver videre å forene denne moderne tankegang med en fornyet luthersk kallsetikk: «I det patriarkalske samfunn fordret Guds skapelse at mennesket gikk inn i sin stand; i industrisamfunnet fordrer det samme medarbeiderskap at mennesket går inn i karrieren. Å gå inn i karrieren innebærer nemlig at mennesket stiller seg til disposisjon for nesten og samfunnet». Uten å kunne gå i detaljer, vil jeg bemerke at selv om jeg er enig i de fleste av Aukrusts argumenter så virker det hele ikke ganske overbevisende på dette felt, og jeg vil nødig godta det uten nærmere nyansering.

På samme måte, kan jeg være helt enig med ham, når han skriver: «I

samfunnet av i dag må det enkelte menneske selv velge sin plass i arbeidslivet. Men budskapet om Guds nådefulle omsorg for ethvert menneske gir oss allikevel lov til å tro at disse valg — korttenkte og umodne som de ofte er — på en for oss uforståelig måte har noe å gjøre med Guds plan for oss». Men da ville jeg ikke uten videre kunne skrive: «Når Guds-troen faller ut av bildet, oppstår det lett et krampaktig forhold mellom mennesket og dets arbeide». Kjenner vi ikke ateister som har et bedre forholdt til sitt arbeid enn mange troende? I alle fall deler jeg imidlertid helt Aukrusts mening, når han drar denne konklusjon av sin undersøkelse:

«Kirken må understøtte og om mulig gi moralske impulser til alle bestrebelser fra samfunnet, fra arbeidsgivernes og arbeidernes organisasjoner og fra bedriftene og den sosiologiske forskning for å humanisere arbeidets ordninger. Men dertil kommer den oppgave som er spesielt betrodd kirken, og som i denne sammenheng har den største betydning: å nå mennesket med evangeliet om at Guds vilje, forsyn og nåde også omfatter livet i arbeidet».

Vi må være Tor Aukrust takknemlig for dette forsøk på en arbeidsetikk. Evangeliet er ikke først og
(Forts. neste side)

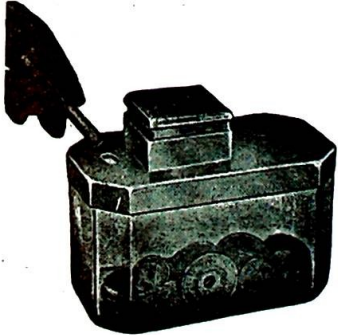
Gode Bergens-firmaer		1/3 Kr. Madsens Bok- og Papirhandel Bryggen 5 - Loppen - Telefon 11 482 BERGEN
BERGEN T. Beyer BOK-OG PAPIRHANDLEL AKSJESELSKAP Strangt. 4 - Telefon 15020 - Bergen	K. & J. SOLHEIM Kjøtt - Pållegg - Delikatesser Egen Pølsefabrikk Solheimgt. 25 Tlf. 99 016 Bergen	Johan H. BENZON A/S En gros - Telefon 10 106
ERLING KRAGE A/S PRYD- OG BRUKSKUNST Bergen Telefon central 14 110 Telegramadresse: «Kjell»		HOPSDAL & DAHL A/S Aut. Installatør, Radio- og Utstysforretning TORNØGÅRDEN - BERGEN
 Eches forretningshandel NYGÅRDSGT. 19	UR hos FINCKELSEN I Nygårdsgaten v/Eldorado og i Sletten Shopping Senter	 Alt i kontormøbler og stålrørutstyr DIDR. ANDERSEN & SØN A/S Telgr.: Glas Bergen Tel. 15 090
 FORSIKRINGSSELSKAPET VEITA STIFTET 1880 SAMMENSLUTTET MED ÆOLUS og <i>Bergens Brand</i>	 SVERRE W. MONSEN S A MANUFAKTURVARER - SENGEUTSTYR	

fremst en sosialetikk, men et lys og en kraft som skal hjelpe oss til å engasjere oss i verden. Det er imidlertid umulig å komme verden nærmere uten først å fordype seg i hva vår tro på Gud krever av oss i forhold til de problemer vi møter i arbeidslivet. Aukrusts bidrag gir oss her mange verdifulle opplysninger, og bør kjennes av alle som vil forene sin tro og sitt arbeidsliv i vårt samfunn. Det er allikevel ikke å forminske verdien av hans bok å påpeke at den stiller en rekke spørsmål som må nærmere undersøkes, for å kunne gi et bedre og mer altømfattende svar til arbeidslivets problemer: Er det ingen for-

skjell mellom arbeidet sett som en fabrikkasjon, og det moderne arbeide, dvs. deltagelse i en kollektiv produksjonsprosess? Kan arbeidets problemer løses uten en dypere vurdering av hva sosialiseringssprosessen innebærer for den enkelte person? Kan konkurransen uten videre betraktes som den viktigste faktor i et moderne samfunn? Viser det seg ikke nødvendig først å utvikle et filosofisk syn på arbeidet for så bedre å kunne bygge opp dets teologi? Og kan denne teologi begrenses til korsets mysterium, uten at oppstandelsen og skapelsens gjenreisning i himmelriket kommer inn i bildet?

Vi lever i et pluralistisk samfunn. Dette innebærer at vi øser det gode fra alle kilder for å kunne svare på samfunnets problemer. I Aukrusts «Mennesket i samfunnet» møter vi det beste av det som den lutherske tradisjon kan bidra med: «Skal kirken makte å gi et vesentlig bidrag til overvinnelsen av konflikten mellom mennesket og det moderne arbeide, må den altså kjempe for at både rettferdigheten og troen kan bli formende krefter også i det som skjer på arbeidsplassene».

Bernard Delplanque.

OSLO		
T. S. JACOBSEN BEGRAVELSESBYRÅ Ullevålsvn. 1 - Oslo Tif. 20 79 06 - 20 79 05 Privat 55 77 87 - 69 43 72	C. Tennant Sons & Co. A.s Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94	
Spesialforretning i RUSTFRITT STÅL for sykehusene KNUT JUUL CHRISTIANSEN Stortingsplass 7 II Tif. 33 36 24 - Oslo Tlfgr.adr.: RUSTFRIKNUT	MAJORSTUA - OSLO MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE FABRIKKER	Allslags snekkerarbeid utføres REIDAR MYRVOLD & SØNN Gladsvet 23, Grefsen Tif. 21 18 32
Å SPARE ER EN VANE- SAK, EN VILJESAK, EN KARAKTERSAK « KLAR » Fåes i banker over hele landet	THRONSEN & CO. BOKTRYKKERI Bernb. Getzgate 3 b, Oslo Telefon 20 40 02 - 20 70 02	
	MALERMESTER Otto Foerster utfører allslags maler- og tapetserarbeide. Tif. 21 69 06	TÅSEN BOK OG PAPIR A/S ERLING THORNE Kaj Munks vei 41, Oslo 8 Tif. 23 02 40
Johan Olsen & Sønner Entreprenørforretning Etabl. 1896 KONGENSGT. 17 VII - SENTRALBORD 42 99 90		

OBS: Bestilling på abonnement, annonser, og henvendelser vedr. adresseforandring, kontingent o.l. bes vennligst rettet til bladets ekspedisjon: St. Olav Bokhandel, Akersv. 5, Oslo. Tlf. 42 31 70.

Film

DEN MANGFOLDIGE GABIN

Jean Gabin er et fenomen. Gjennom et helt skuespillerliv har han uforstyrrelig vært seg selv — fra ung korporal i klassikeren «Tåkekaien», over toppgangstere, politikommissærer, lasaroner og millionærer har det rukket rikelig til å fylle et utall filmroller med det samme spennende nærvær, den samme menneskelige autoritet.

I «Vi gjør som jeg vil!» — en fransk-tysk-italiensk fellesproduksjon av god B-kvalitet — er han en gammel godseier og dyrlege som lever helt og holdent etter sitt eget uregjerlige hode. Han selv og andre — ikke minst naboen! — regner ham nærmest som «gal». Men bak sine brå gester, og et frodig rett-på-sak-sprog som knapt ville tålt en komplett og eksakt oversettelse selv på Gimle, er der både sunt vett og hjertelag.

Historien må ha tatt seg grusom ut på manuskriptet: En riktig føljetong-romanse om den bøse mann med et hjerte av gull, som plukker opp en gatens fugl, likeledes med gull-hjerte, og loser henne trygt inn i et skikkelig liv og et godt ekteskap, for til slutt å falle i staver over den ventede lykkelige begivenhet, og kjøpe en hel babyutstys-forretning snøft fri, i bare bestefarslykke. Det klinger farlig nær det som svenskene kaller en «pekorall» — dvs. en dryppende sentimental affære.

Men se så om ikke Gabins saftige og usentimentale personlighet redder selv dette i land — blant annet ved å spille ut mannens egne faktiske feil og misère: At han kan være både full og dum og brutal, til tider, og knapt til å være i hus med. Den kritiske skeptiker vil vel allikevel trekke på skuldrene ved det litt for uproblematisk — her og der berøres avgrunner med en lett fjær. Dessuten: Både filmens, teatrets og litteraturens obligatoriske terror-dogme heter for tiden «det vil helst gå dårlig». Og her går det altså skammelig godt.

Noen storfilm er det langt fra blitt, i *Denys de la Patellières* ikke særskilt merkelige regi. Gabin fyller bildet så massivt, at det er godt gjort av *Lili Palmer* overhodet å gjøre seg bemerket som hans resignerte hustru — hun har sannelig sitt å bære over med! Festligst er Gabin kanskje i en scene, hvor en sosietetsdame ankommer i Rolls og med privatsjåfør, for å få behandlet sin lille skjødehund. Den frisprogelige dyrlege stiller ettertrykkelig diagnosen for dem begge — det er et kostelig møte mellom oppstyltet unatur og salt sannhet. Som denne glade og upretensjose filmen i sin helhet.

FAMILIEFILM

Ingen sjelevånde her heller. «Pokker til katt» er bare løssluppen og litt sukkertøyfarvet moro, hvor en siamesisk katt, ved oppfinnsomme fotovinkler, blir til hovedpersonen i en forbyrterjakt av velkjent amerikansk merke. *Walt Disney*, hele verdens «kose-onkel», var med sin slu forretningsans selv meget av et barn, og røbet ikke bare i sine tegnefilmer, men i sine øvrige produksjoner en livlig sans

for kombinasjonen barn og dyr — i denne filmen er det ikke minst tenåringerne han er ute etter. Her er den litt for overspillende *Hayley Mills* foretaksom nok til å føre selveste FBI i kattens spor lukt til byttet, om riktignok over endel farsestreker og bløtkakeløyer — regissøren *Robert Stevenson* har ikke akkurat vært trykket av måtehold og kresen smak han heller. Filmen vil more noen store og mange små, og får drevet litt gjøn, på veien gjennom usannsynlighetene, med amerikanernes bortskjemte levestandard. En scene i den skrekkelige institusjon som heter «Drive-in-Cinema» — friluftskinoen for bilister — er morsom, særlig da katten og detektivene forfølger hverandre bort over biltakene.

STORFILMER

står i kø for å slippe til på det norske marked. Mon ikke Oslo Kinematografer reserverer dem litt for hårdhendt for den tiltrekning som Colosseum, et av Europas flotteste filmteatre, øver på publikum. I øyeblikket blokerer «Sound of Music»s fantastiske suksess en rekke andre produksjoner som burde slippe til. Det gjaldt den britisk-amerikanske «Khartoum», et vellykket imperie-epos over general Gordons tragiske skjebne i Sudan, med *Charlton Heston* i titelrollen, og så fine (adskillig finere!) navn i hans omgivelser, som *Ralph Richardson* og *Laurence Olivier*.

Og det gjelder franskmennenes «Brenner Paris?» — en spennende og forelsket film om et Paris som i 1944 nær var blitt sprengt i filler på Hitlers uttrykkelige og sinnssyke ordre. *Gert Froebe* er her en fascinerende tysk general.

brm.